

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2007. október 24.

**KÖZGAZDASÁGI
ALAPISMERETEK
(ELMÉLETI GAZDASÁGTAN)**

**EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Javítási értékelési útmutató

A javítás során a tanuló által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával fel kell tüntetni az utasítás szerint megítélt részpontszámokat, és meg kell jelölni a hibátlan megoldást, illetve az előforduló hibákat és tévedéseket. Egy feladat megoldásáért járó összesített pontszámot az előre nyomtatott mezőbe írjuk be! A feladatlap végén szereplő összesített táblázatba ezeket a pontszámokat tüntetjük fel, és összesítjük a dolgozat pontszámait.

A feladatoknál többféle megoldás is elképzelhető, ezért előfordulhat, hogy a javítási útmutatóban közölt eljárástól (v. szöveges megnevezéstől) eltérő módon születik meg a megoldás. Ha a megoldás szakmailag korrekt elemekre épül, az eljárás kellően részletezett, és helyes eredményre vezet, akkor ezekért a megoldásokért is a teljes pontszám jár.

A pontszámok odaítélésénél a következő elveket kell követni:

1. A feladat teljes pontszáma csak hibátlan megoldásért adható meg. Hiányzó válasz esetén a válaszáért adható részpontszámot le kell vonni.
2. Logikailag helyes eljárással, de számolási hibával megoldott feladatnál a részpontszám felét kell levonni a hibavétés helyén. A feladat későbbi részében a logikailag jó megoldás a tovagyrűző számbeli eltérés ellenére is teljes értékűnek számít, tehát a későbbi részpontszámokat egyetlen hiba miatt nem kell csökkenteni.
3. Logikai hiba esetén, a hibavétés helyén nem jár pont, a további hibátlan lépésekért viszont megadható a fele pontszám.
4. Egy feladatnál csak egy megoldás értékelhető.
5. Igaz-hamis kérdéseknél a pontszám két részből áll. Önmagában az I vagy a H megjelölésért 1 pont adható. Ha a helyes jelölés mellett szakmailag helytelen vagy hibás indoklás szerepel, akkor az ellentmondásos választ 0 ponttal kell értékelni.
6. A III. részben található feladatok részpontszámai tovább nem bonthatók, ezektől eltérni csak az előbbieken említett számolási hiba esetében lehet.
7. Az egyes feladatok összpontszáma csak egész szám lehet, tört pontszám esetén kerekítés nincs. A pont egész részét lehet megadni, például 5,5 pont esetén 5 pont jár.

I. Választásos feladatok (6 · 2 = 12 pont)

1	2	3	4	5	6
D	C	E	A	A	C

Minden helyes válasz 2 pontot ér, max: 6·2 = 12 pont.

II. Szöveges feladatok

1. Igaz-hamis állítások (6 · 3 = 18 pont)

I-H	Indoklás	Pontszám
H	1) A határtermék felülről, a maximumában metszi az átlagterméket. Amikor a termelés egy újabb tényező bevonásával kisebb mértékben növekszik, mint az egy tényezőre jutó termelés, akkor a határtermék kisebb lesz, mint az átlagtermék.	1+2 pont
H	2) Ha a számviteli profit negatív, akkor a bevételek a számviteli költséget sem fedezik, tehát veszteséges a tevékenység, ezért a gazdasági profit biztosan negatív lesz.	1+2 pont
I	3) A feltétel szerint $\Delta VC = 0$, ezért az $MC = \frac{\Delta VC}{\Delta Q}$ értéke is 0.	1+2 pont
H	4) A gazdaság bruttó jövedelme a hozzáadott értékkel egyezik meg. A bruttó kibocsátás a hozzáadott érték mellett magába foglalja a termelőfogyasztást is.	1+2 pont
H	5) Ha az aktuális árszínvonal nagyobb, mint a munkapiac egyensúlyát biztosító árszínvonal, és a foglalkoztatás a munkakeresleti oldala szerint alakul, akkor az árszínvonal növekedése a reálbért csökkenti, a foglalkoztatást pedig növeli.	1+2 pont
I	6) A belföldi árszínvonal növekedése miatt az import növekszik, ezért a valutakereslet nő, az árfolyam emelkedik, a hazai valuta leértékelődik.	1+2 pont

2. Összehasonlítás (2·5 = 10 pont)

Sorszám	Válasz	Pontszám
2.1.	Azonosság	1 pont
	Mindkettő a kereslet és az árváltozás kapcsolatát jellemzi. Mindkettő százalékos változásokat hasonlít össze.	
2.1.	Különbőség	2+2 pont
	<ul style="list-style-type: none"> • Képlet szerint: Az árrugalmasság a keresett mennyiség változását a termék árához viszonyítja, a kereszt-árrugalmasság két termék kapcsolatát vizsgálja, tehát egy másik termék árához viszonyítja a keresett mennyiség változását. • Előjel szerint: Az árrugalmasság előjele általában negatív, mert a keresett mennyiség és az ár ellentétes irányba változik. A kereszt-árrugalmasság előjele a két termék viszonyától függ. (Pozitív előjelű, ha egymás helyettesítői, negatív előjelű, ha egymás kiegészítői, 0, ha egymástól függetlenek.) • A keresleti függvény változása szerint: Az árrugalmasság a keresleti görbe mentén való elmozdulást magyarázza. A mutató nagysága a görbe jellegét meghatározza. A kereszt-árrugalmasság a keresleti görbe eltolódására ad magyarázatot. <i>Bármely két szempont értékelése jó válasznak minősül.</i> 	
2.2.	Azonosság	1 pont
	Mindkettő a hazai és a külföldi valuta viszonyát jellemzi, mindkettő alakulását a monetáris politika befolyásolja.	
2.2.	Különbőség	2+2 pont
	<p><i>Bármely két szempont értékelése jó válasznak minősül.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A nominális árfolyam a valuták cseréjénél, átváltásánál használatos, a reálárfolyam a valuták vásárlóerejét hasonlítja össze. • Változásuk lehet ellentétes irányú is, pl. nominális árfolyam növekedése mellett bekövetkezhet a reálárfolyam csökkenése. • A nominális árfolyam a monetáris politika keretében rögzíthető, illetve jegybanki intervencióval változtatható. A reálárfolyam változását az árárányok és a nominális árfolyam határozza meg. $r = (e \cdot P_k) / P_h$ 	

3. Párosítás (6 · 1 = 6 pont)

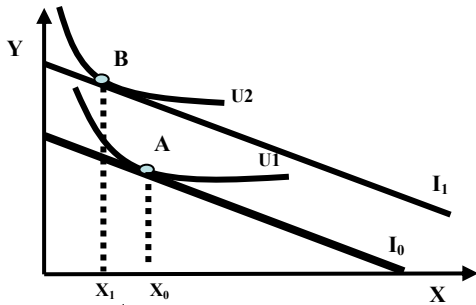
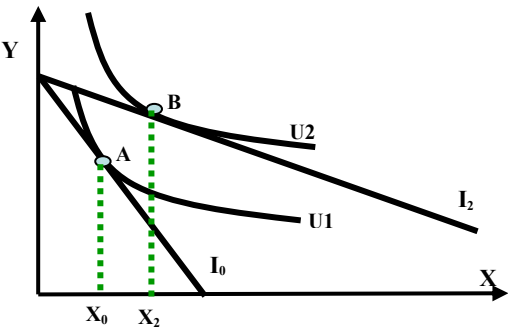
Sorszám	Válasz	Pontozás
3.1.	C	1 pont
3.2.	A	1 pont
3.3.	B	1 pont
3.4.	B	1 pont
3.5.	B	1 pont
3.6.	C	1 pont

4. Elemző és értékelő feladat (6 · 1 = 6 pont)

Sorszám	Válasz	Pontozás
4.1.	Igaz	1 pont
4.2.	Hamis	1 pont
4.3.	Igaz	1 pont
4.4.	Hamis	1 pont
4.5.	Hamis	1 pont
Indoklás	A kötvény árfolyama a kamatlábbal fordított arányban változik. A kamatláb növekedése tehát a kötvény árfolyamára csökkentőleg hat, ezért a kötvényben tartott vagyon értéke is csökken.	1 pont

III. Számítást, ábrázolást igénylő feladatok

5. feladat (4 + 4 = 8 pont)

Sorszám	Válasz	Pontozás
5.1.	<p>B pont az I_1 egyenest érintő közömbösségi görbe érintési pontja x_1 jószágmenységnek kisebbnek kell lennie x_0-nál, mert alacsonyabb rendű jószágról van szó.</p> <p><i>Megjegyzés</i> <i>A pontszám nem osztható meg!</i></p>	4 pont
5.2.	<p>Az új költségvetési egyenes ugyanott metszi az y tengelyt, mint I_1 és a B pont az x_2 mennyiség és az új költségvetési egyenes metszéspontjában, az ehhez tartozó érintő közömbösségi görbén lesz.</p> <p>Az ábra azt mutatja, hogy az X jószág ára csökkent, a vásárolt mennyiség pedig növekedett.</p> <p><i>Megjegyzés:</i> <i>A feladat feltételeinek az a megoldás is megfelel, ha a paradox árhatás érvényesül, vagyis az árnövekedés hatására többet vásárol a fogyasztó a jószágból. Ebben az esetben a költségvetési egyenes meredeksége nő, és az elérhető hasznossági szint csökken, de a jószág keresletének rugalmassága pozitív.</i></p>	4 pont

6. feladat (6 · 1 = 6 pont)

Sorszám		Válasz		Pontozás
6.1.	A határkötség függvény értéke optimális esetben	$P = MR = MC$	1000	1 pont
6.2.	A felhasznált munkamennyiség optimális esetben	$Q = 4 \sqrt{L} = 8000$	$L_0 = 4\,000\,000$	1 pont
6.3.	A termelt termékmennyiség optimális esetben	$MC = \frac{Q}{8} = 1000$	$Q_0 = 8000$	1 pont
6.4.	A teljes bevétel értéke	$TR = P \cdot Q = (1000 \cdot 8000)$	$TR = 8\,000\,000$	1 pont
6.5.	A fix költség értéke	$TC = TR - T\pi$ $FC = TC - VC$	$FC = 3\,240\,000$	1 pont
6.6.	A fedezeti ponthoz tartozó ár nagysága	$AC = MC$ $AC = \frac{TC}{Q} = \frac{Q}{16} + \frac{3240000}{Q}$	$P = MC(Q = 7200)$ $P = AC = MC = 900$	1 pont

7. feladat (2 + 3 + 2 + 3 = 10 pont)

Sorszám	Válasz	Pontszám
7.1.	$MFC_L = VMP_L = MP_L \cdot P_x$ egyenletbe kell behelyettesítenünk: $300 = 2250 \cdot \frac{8}{\sqrt{L}}$ egyenletből $L = 3600$	2 pont
7.2.	A termelési függvénybe visszahelyettesítve: $Q = 16 \cdot \sqrt{3600} = 960$ $TR = P \cdot Q = 2250 \cdot 960 = 2\,160\,000$ $TC = L \cdot P_L = 3600 \cdot 300 = 1\,080\,000$ $T\pi = TR - TC = 2\,160\,000 - 1\,080\,000 = 1\,080\,000$	1 pont
		2 pont
7.3.	$(MFC_L)' = 300 \cdot 1,5 = 450$ Az új egyenlet: $450 = 2250 \cdot \frac{8}{\sqrt{L}}$ és ezért $L' = 1600$	2 pont
7.4.	A termelékenységet az átlagtermékkel jellemezhetjük: Induló helyzetben $AP_L = Q/L = 960/3600 = 0,267$ Az órabér növekedése után $Q' = 16 \cdot \sqrt{1600} = 640$ $AP_L = 640/1600 = 0,4$ A termelékenység valóban növekedett .	3 pont

8. feladat (6 + 3 + 3 = 12 pont)

Sorszám	Válasz	Pontozás
8.1.	<p>Az ismert adatok alapján $C(Y_{di}) = 215 + 0,9(Y + TR - T) = 215 + 0,9(Y + 600 - 400 - 0,25Y)$ $= 395 + 0,675 Y$ $I(i) = 780 - 58,5 i$ $Y = Y^D = C + I + G$ összefüggés alapján az árupiac egyensúlyát biztosító jövedelem a következő egyenlet alapján határozható meg: $Y = 395 + 0,675Y + 780 - 58,5i + 1360 = 2535 + 0,675Y - 58,5i$ $(1) \rightarrow Y = 7800 - 180 i$</p>	2 pont
	<p>A pénzüpiaci összefüggés alapján: $\frac{M^S}{P} = M^D$, azaz $\frac{6000}{2} = 3000 = 1400 + 0,4Y - 80 i$, $(2) \rightarrow i = 0,005Y - 20$</p>	2 pont
	<p>Az (1) és (2) egyenletrendszer megoldása: $Y = 6000$ és $i = 10$</p>	2 pont
8.2.	<p>A megváltozott adatok: $T = 300 + 0,25Y$ $C(Y_{di}) = 215 + 0,9(Y + 600 - 300 - 0,25Y)$ $= 485 + 0,675 Y$ $G = 1260$ Az új egyensúlyi feltétel: $Y = 485 + 0,675Y + 780 - 58,5i + 1260 = 2525 + 0,675Y - 58,5 i$ $(1) \rightarrow Y = 7769,2307 - 180 i$</p> <p>A pénzüpiaci összefüggés nem változott: $(2) \rightarrow i = 0,005Y - 20$</p> <p>Az új egyenletrendszer megoldása: $Y = 5983,8 \approx 5984$ és $i = 9,92$</p>	3 pont
8.3.	<p>Az áruvásárlások (G) csökkentése a jövedelmet csökkenti, míg az adócsökkentés (T) a jövedelemnövekedés irányába hat. Az ellentétes hatások közül az érvényesül, amelyiknél a változás mértéke erőteljesebb. A kiadási multiplikátor nagyobb, mint az adómultiplikátor, ezért az egyensúlyi jövedelem végső soron csökken.</p>	3 pont

9. feladat (2 + 4 + 4 + 2 = 12 pont)

Sorszám	Válasz	Pontszám
9.1.	$Y_p = \sqrt{9000 \cdot 640} = 2400$	2 pont
9.2.	<ul style="list-style-type: none"> - A reálbér alapján meghatározhatjuk az árszínvonalat: $0,75 = \frac{W_0}{P}$, azaz $P = \frac{2}{3/4} = \frac{8}{3} = 2,67$ - Az árszínvonal ismeretében a makrokeresleti függvény helyettesítési értékét számítjuk ki: $Y^D(P = \frac{8}{3}) = 600 + \frac{3600}{8/3} = 1950$ - A foglalkoztatott létszámot a rövidebbik oldal elve szerint határozhatjuk meg: $L^S = 640$ $L^D = 880 - 240 \cdot 0,75 = 700$, tehát $L_{fogl} = L^S = 640$ - A kibocsátást a termelési függvény alapján, a foglalkoztatott létszám behelyettesítésével határozzuk meg: $Y = \sqrt{9000 \cdot 640} = 2400$ 	4*1 = 4 pont
9.3.	<p>A munkapiacian túlkereslet van, ($L^D = 700 > 640 = L^S$) az árupiacian túlkínálat van ($Y^S = 2400 > Y^D = 1950$)</p>	<p>2 pont</p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p>2 pont</p>
9.4.	<p>A munkapiac egyensúlya $L^D = L^S$ feltétel mellett áll fenn, ehhez tartozó reálbér $W/P = 1$</p> $1 = \frac{W_1}{P}, \text{ azaz } W_1 = P = 2,67$	2 pont